

COVID-19 Döneminde AB'nin Terörizmle Mücadelesi

Doğancan BAY*

GİRİŞ

COVID-19 salgını, dünyada hala etkisini yoğun bir şekilde göstermeye devam etmektedir. 2020 yılının Ocak ayında ortaya çıkan COVID-19, çıktığı günden bu yana milyonlarca insanın hayatını kaybetmesine neden olmuştur. Şu ana kadar on milyonlarca insana bulaşmış olan COVID-19, uluslararası sistemi derinden etkilemiş olup neredeyse tüm devletlerin, uluslararası örgütlerin ve insanların ekonomik, sosyal ve siyasi gelişmelerine zarar vermiştir. COVID-19 salgınından olumsuz etkilenmiş olanlardan biri ise şüphesiz ki AB'dir. AB üye devletleri, COVID-19 çıktığından bu yana salgını bitirmek, toplumunu salgından korumak ve normalleşmek için salgınla yoğun bir şekilde mücadele etmektedir. Bunun için üye devletlerin kendi toplumunu aşılama, maske zorunluluğu vs. gibi yöntem-

leriyle toplumunu COVID-19 salgınından korumak için yoğun bir çalışma yürütmektedir.

Bu çalışmada COVID-19 salgınından itibaren AB'nin terörizmle mücadelesine yönelik güvenlik ve savunma politikalarında yaşanan gelişmelere değinilecektir. COVID-19 salgını döneminde içerisindeki AB'nin terörizmle mücadelesinde yaşanan gelişmelerine değinirken bu dönemde AB'nin oluşturduğu güvenlik ve savunma stratejilerine, programlarına, politikalarına ve deklarasyonlara da yer verilecektir.

1. COVID-19 Dönemi AB'nin Terörizmle Mücadelesi

COVID-19 salgını, AB'nin terörizmle mücadelesini de etkilemektedir. COVID-19 Salgını, çıktığı günden itibaren kısa bir sürede bütün dünyayı etkisi altına almış olup alışlagelen

* EUROPolitika Dergisi Yazarı, Milli Savunma Üniversitesi, Güvenlik Araştırmaları, Doktora Öğrencisi.

toplum hayatını önemli ölçüde etkilemiştir. COVID-19 salgını döneminde evlerinde daha fazla vakit geçirmek zorunda kalmış olan toplum, daha fazla sosyal medyaya yönelmeye, sosyal media üzerinden iletişim kurmaya ve haber almaya başlamıştır. COVID-19 salgınıyla birlikte toplumun daha fazla sosyal medyada vakit geçirmesi, terör örgütlerinin sosyal medyaya daha fazla yönelmesine neden olmuştur. Bu durum terör örgütlerinin de sosyal medya platformlarına daha fazla yönelmesine neden olmuştur. Teröristlerin çevrimiçi alanda eylemlere ve saldırılara yoğunlaşması, AB'nin terörizmle mücadelesinde yeni politikalar ve stratejiler oluşturmasına neden olmuştur.

2.1 COVID-19 Döneminde Terörizm: Covid-19 Krizinde Terör Tehdidinin Gelişimi Raporu (14 Mayıs 2020)

AB Terörle Mücadele Koordinatörlüğü tarafından 14 Mayıs 2020 COVID-19 krizinin terörizme etkilerinin nasıl olduğuna dair bir rapor hazırlanmıştır. Bu raporda COVID-19 salgınının bir çok komplo teorisine yol açtığını ve bu teorilerden bazılarının terörist gruplar tarafından özellikle çevrimiçi ortamda tasarlanıp yayılmakta olduğu belirtilmektedir.¹

Raporda korona pandemisi başladığından bu yana terör saldırılarının

¹ EU Counter-Terrorism Coordinator, "Terrorism in Times of Corona: The development of the terrorist threat as a result of the Covid-19 crisis", Brüksel, 7 Mayıs 2020, S. 1., [https://www.statewatch.org/media/documents/news/2020/jun/eu-council-ctc-terrorism-and-corona-note-7838-20.pdf] (Erişim Tarihi: 15.12.2021)

sayısı önemli ölçüde artmadığının ancak terör saldırılarının azalmasının devam etmesinin muhtemel olmadığı belirtilmektedir.

Korona salgınının teröristlerin moralini yükseltmesi, teröristlerin aşırılıkçı ve ayrılıkçı anlatıların ve komplo teorilerinin yayılmasına yardımcı olması durumunun polisin ve askerinin terörle mücadele çabalarını engellemesi ve terörle mücadele politikalarını baltalamasının muhtemel olacağı belirtilmektedir.²

Raporda Avrupa'da devam eden COVID-19 salgınının yol açtığı belirsizlik ve kaygının, terörizmin yeniden ortaya çıkmasına neden olabileceği belirtilmektedir. Bununla birlikte rapor, COVID-19 salgınıyla birlikte te-

eröristlerin salgınla mücadele etmeye yoğunlaşmış olan ulusal hükümetler ile bölgesel ve uluslararası kuruluşların terörle mücadeleye odaklanmanın azalmasından da yararlanabileceği belirtilmektedir.³

Son olarak bu raporda Covid-19 salgınının ileride terörizme getirebileceği etkileri aşağıdaki yedi soru üzerinden belirtilmiştir:

1. Korona krizi, terörizme ve şiddet içeren aşırılıkçılığa verilen desteği artıracak mı?
2. Teröristler ve şiddet yanlısı aşırılık yanlıları, propagandalarında krizi ne ölçüde istismar ediyor?

² A. g. e., S. 1.

³ A. g. e., S. 2.,

3. Krizi siyasi anlatılarına nasıl uyduyorlar?
4. Pandemi nedeniyle teröristler çalışma şekillerini değiştirir mi? onlar bile mi
5. Virüsü 'silah haline getirmeye' çalışmak?
6. Teröristler, korona krizinin bir sonucu olarak hedef seçimlerini uyarlıyor mu?
7. Kriz, yeni terörizm biçimlerine ve şiddet içeren aşırılıklara yol açıyor mu?⁴

2.2 COVID-19 Döneminin Avrupa'nın Suçlarla Mücadelesine Yönelik Etkilerini Gösteren Rapor (11 Kasım 2020)

EUROPOL, 11 Kasım 2020 tarihinde COVID-19 salgınının AB'nin kriminal suçlarla mücadelesini nasıl etkilediğine yönelik bir rapor yayınlamıştır. Bu raporda COVID-19 salgını ile ilişkilendirilen suçların arasında terörizm de yer almaktadır. Bu raporda COVID-19 salgınının her şeyden önce küresel bir halk sağlığı krizi olsa da, Avrupa'daki ciddi ve organize suç ve terör faaliyetlerinin gelişiminde önemli bir etkiye sahip olduğu belirtilmektedir. Bununla birlikte aşırılık yanlısı terör grupla-

⁴ EU Counter-Terrorism Coordinator, "Terrorism in Times of Corona: The development of the terrorist threat as a result of the Covid-19 crisis", Brüksel, 7 Mayıs 2020, S. 4. , [https://www.statewatch.org/media/documents/news/2020/jun/eu-council-ctc-terrorism-and-corona-note-7838-20.pdf] (Erişim Tarihi: 15.12.2021)

rının ideolojik ve siyasi gündemlerini ilerletmek ve yerleşik anlatılarını güçlendirmek için pandemiyi kullandığına dair önemli işaretlerin olduğu belirtilmektedir.⁵

Ayrıca raporda COVID-19 salgınının ortaya çıkmasıyla sanal ortamın sistem karşıtı anlatıların yayılması için daha da verimli bir zemin haline geldiğine değinilmektedir.

COVID-19 kısıtlamalarının kendileri de dahil olmak üzere küresel olarak yeni sorunlar ortaya çıktığı belirtilmektedir. Örnek olarak, 2020 yılında Hollanda'da Radyo-TV Verici Direklerini ateşe vermekten üç şüphelinin tutuklanmasıyla farklı bir terör eylemi ortaya çıkmıştır: Dijital Ağ Sistemlerini Yıpratmak. buna benzer yaklaşık 30 vakanın istihbaratının alınıp önlenmesi, farklı bir tehdidini ortaya çıkardığı belirtilmektedir.⁶

Raporda COVID-19 döneminin başlamasından itibaren 2020 yılında AB içerisindeki terör eylemleri dört kategoride sınıflandırılmaktadır:

1. Propaganda: Bu kategoride AB içerisinde terörist ve aşırılık yanlısı sah-

⁵ EUROPOL, "How COVID-19-related crime infected Europe during 2020", 11 Kasım 2020, S. 2, [https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/how_covid-19-related_crime_infected_europe_during_2020.pdf] , (Erişim Tarihi: 29.12.2021)

⁶ EUROPOL, "How COVID-19-related crime infected Europe during 2020", 11 Kasım 2020, S. 2, [https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/how_covid-19-related_crime_infected_europe_during_2020.pdf] , (Erişim Tarihi: 29.12.2021)

nelerde yayınlanan propagandalarda bir artışa tanık olduğu belirtilmektedir. Bu propagandanın çoğu incelendiğinde asılı olmayan COVID-19 ile ilgili spekülasyonlarına yönelik ilişkin komplo teorilerinin olduğu belirtilmektedir. Bu propagadalarda özellikle cihatçı teröristlerin etkin faaliyette bulunduğu belirtilmektedir. Cihatçı teröristlerin pandemiye İslam düşmanlarını zayıflatmak ve takipçilerini durumdan faydalanarak saldırılar gerçekleştirmeye teşvik etmek için yoğun bir şekilde COVID-19 ile ilgili kara propagandalar yaptığı belirtilmektedir.⁷

a. Cihatçı teröristlerin yanısıra aşırı sağcı veya hristiyan terörizmini savunan terör örgütlerinin mensupları ise pandeminin ortaya çıkması ve yayılmasından yabancıları ve azınlıkları sorumlu tuttuğu belirtilmektedir. Bununla birlikte bazı terör örgütleri ise hastalığın, seçkinler tarafından nüfusu kontrol etmek için bir icat olduğu fikri desteklenmektedir. Hatta bu fikrin aşırı sağcı terör örgütleri arasında da desteklendiği belirtilmektedir. Teröristler, bu tip propagandalara halkı kişirtmeye çalışmaktadır.⁸

b. COVID-19 önlemlerine karşı aktivistlerin de aynı şekilde bu teoriyi yayması veya terör örgütleriyle bağlantısı olmayan normal vatandaşın bile bunu yayması, AB'nin aynı zamanda nüfusun kolayca sol veya sağ

kanat olarak tanımlanmayan kesimlerinde daha fazla hükümet karşıtı duygu ve propagandaya tanık olduğu belirtilmektedir. Bu bakımdan AB'nin farklı fikirler ve konuların birbirine karışıyor gibi görünmesinden dolayı propaganda eylemlerinin arkasında gerçek ideolojiyi ayırt etmekte giderek zorlandığı belirtilmektedir.⁹

2. Kısa Vadeli Etkiler: Bu kategoride AB üye devletlerindeki karantina döneminin yanı sıra uluslararası seyahate yönelik katı önlemlerin -ideolojileri ne olursa olsun- terörist ve aşırılık yanlısı faaliyetlerini etkileyebileceği belirtilmektedir. Ancak karantinalar, tam veya yarı kapanmalar ve seyahat üzerindeki kısıtlamaların terör örgütlerinin etkinlik düzenleme fırsatlarını, fon toplama eylemlerini ve radikal ideoloji telkinlerini tüketme olasılıklarını azaltacağı belirtilmektedir.¹⁰ Bu kısa vadeli karantina, kapanma veya seyahat yasağı tedbirlerinin kısa süreli de olsa terör örgütlerinin eylemlerini etkileyeceği sonucuna varılmaktadır.

3. 5G ile İlgili Saldırıları: Bu kategoride 5G saldırılarının COVID-19 Avrupa'ya yayılırken, 5G cihazlarına ve vericilerine yönelik kundaklama saldırıları bir şiddet içeren bir terör eyleminin geliştiğine değinilmektedir.

⁹ EUROPOL, "How COVID-19-related crime infected Europe during 2020", 11 Kasım 2020, S. 19, [https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/how_covid-19-related_crime_infected_europe_during_2020.pdf], (Erişim Tarihi: 29.12.2021)

⁷ A.g.e, S. 19,

⁸ A.g.e, S. 19,

¹⁰ A.g.e, S. 19

5G karşıtı protestolar ve kundaklama saldırılarının COVID-19'un varlığından çok önceden beri mevcut olduğu bilinse de, COVID-19 salgınından itibaren Mart ve Nisan 2020'de Avrupa'daki kundaklama saldırılarının sayısının hızla artarak 100'e yakın saldırıya ulaştığı belirtilmektedir. En çok etkilenen ülkelerin ise Birleşik Krallık ve Hollanda, İrlanda, İsveç ve Belçika olduğu belirtilmektedir. Ancak, bu terör saldırılarına yönelik elde edilen mevcut bilgilerin analizinde bu saldırıların hangi ideolojik sahneye atfedilebileceğinin belirsiz olduğuna değinilmektedir.¹¹

Örneğin aşırı sağcıların 5G karşıtı propagandayla övünürken sol kanat aşırılık yanlılarının bu konuyla ilgili eylemlerinin daha önceden bulundu-

ğu belirtilmektedir. Bununla birlikte, son zamanlardaki propagandaların önemli bir kısmının virüsün 5G dalgaları ve antenler aracılığıyla yayıldığını veya iletildiğini iddia ettiği için, pandemiyle açık bir bağlantı olduğuna değinilmektedir. Aşı karşıtı ve hükümet karşıtı eylemciler ve komplo teorisyenleri gibi daha çeşitli kitlelerin buna destek olmasının, bu terör eylemlerinin ideolojisini tanımlamakta zorluk yaşandığı belirtilmektedir.¹²

4. Biyolojik Silah Olarak COVID-19: Bu kategoride Mart ve Nisan 2020'deki karantina döneminde, sosyal platformlarda meydana gelen aşırılık yanlı tartışmaların önemli

¹¹ A.g.e, S. 20

¹² EUROPOL, "How COVID-19-related crime infected Europe during 2020", 11 Kasım 2020, S. 20, https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/how_covid-19-related_crime_infected_europe_during_2020.pdf, (Erişim Tarihi: 29.12.2021)

bir kısmı COVID-19'un bir kimyasal silah olarak görülmesine odaklandığı belirtilmektedir.¹³ Bu bakımdan terör örgütleri, COVID-19'u biyolojik silah olarak görüp bunu sosyal medyada propaganda aracılığıyla dile getirip kitleleri karıştırmayı hedeflemektedir.

2.3 Online Terör Faaliyetlerine Karşı Yeni Düzenlemeler (Nisan 2021)

COVID-19 salgınından itibaren sanal ortamda giderek artan terör propagandalarına ve saldırılarına karşı koymak ve radikalleşmeyi önlemek için AB Konseyi, 29 Nisan 2021 tarihinde online terör faaliyetlerine ilişkin yeni bir düzenlemeyi kabul etti. Yeni kurallara göre, Haziran 2022'den itibaren üye ülkelerdeki ulusal makamlar, AB genelindeki hizmet sağlayıcılara (hizmet sağlayıcı, yer sağlayıcı ve içerik sağlayıcının tümü) terör içeriklerini kaldırmalarını veya bir saat içinde erişimi devre dışı bırakmalarını gerektiren kaldırma emirleri verme yetkisine sahip olacak.¹⁴

Bununla birlikte yetkili makamların özellikle online terör faaliyetlerinin tekrarını önlemek ve bu alanda üye devletler arasındaki koordinasyonu geliştirmek için devamlı bilgi alışverişinde bulunacak, birbirleriyle ve uygun olduğunda Europol ile iş-

birliği yapacaktır. Bu yeni düzenlemeyle bir çok kişiye internet erişim hizmeti sunan erişim sağlayıcılarına ve teröristlerin aktif olduğu internet sitelerinin yer sağlayıcılarına internet sitelerinde ve sosyal platformlarda meydana gelecek terörist hareketlere karşı daha dikkatli olunması amaçlanmıştır. Ancak bunlardan ziyade en çok teröristlerin paylaştığı içerikleri veya yazıları yayınlayan içerik sağlayıcılarının daha fazla dikkat alınması amaçlanmıştır.¹⁵

2.4 Avrupa Konseyi'nin COVID-19 Pandemisinin Terörizm Ve Şiddet İçeren Aşırıcılığa Yönelik Etkilerine İlişkin Kararları (12 Mayıs 2021)

Avrupa Konseyi, 12 Mayıs 2021 tarihinde terörizm ve şiddet içeren aşırı faaliyetlerle mücadeleyle yönelik bir program hazırlamıştır. Bu programda COVID-19'un terörizm, aşırıcılık ve şiddet içeren aşırıcılık faaliyetlerine olan etkileri değerlendirilmiştir.

Bu programda şimdiye kadar COVID-19 pandemisinin terör tehdidi üzerindeki etkisinin sınırlı görüldüğü üzerinde durulmuştur. Ancak hala devam etmekte olan pandeminin üye devletlerin kırılganlıklarını ve radikalleşme risklerini artırabileceği belirtilmektedir. Bununla birlikte aşırılık yanlısı grupların ve teröristlerin çevrimiçi varlığının COVID-19 sal-

¹³ A.g.e, S. 20.

¹⁴ European Economic Area, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021R0784&from=EN], European Council, Brüksel, 29 Nisan 2021, (Erişim Tarihi: 01.01.2022)

¹⁵ European Economic Area, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021R0784&from=EN], European Council, Brüksel, 29 Nisan 2021, (Erişim Tarihi: 01.01.2022)

gününün patlak vermesinden bu yana arttığı belirtilmektedir.¹⁶

Raporda COVID-19 nedeniyle, terörle mücadelede eden AB güvenlik kurumlarının ve çalışanların, çalışmalarını zorlaştıran çevrimiçi yeteneklere giderek daha fazla güvenmek zorunda kaldığı belirtilmektedir.¹⁷

Orta ve uzun vadede, pandemi ve pandeminin sosyo-ekonomik sonuçları, aşırılıkçı anlatılar için elverişli bir üreme alanı olduğuna değerlendirilmektedir. Ayrıca raporda terörist grupların anlatılarına artık COVID-19'u da dahil ettiğini ve bunun orta ve uzun

vadede güvenlik sorunları oluşturabileceğine değerlendirilmektedir.¹⁸

Konseyde COVID-19 dönemindeki terörle mücadeleye yönelik belirtilen kararlar şunlardır:

- Üye devletleri, ilgili AB organlarına bilgi sağlayarak terör tehdidinin çevrimiçi boyutunun değerlendirilmesine sürekli katkıda bulunmaya çağırılmak.

- INTCEN (AB İstihbarat ve Durum Merkezi) ve EUROPOL'ün pandeminin terör operasyonları üzerindeki etkisine ilişkin değerlendirmelerini derinleştirmeye devam etmesi.

¹⁶ European Council, "Draft Council Conclusions on the impact of the COVID-19 pandemic on the threat posed by terrorism and violent extremism, including the impact on CT and CVE authorities and their activities", Brüksel, 12 Mayıs 2021, S. 3, [<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8633-2021-INIT/en/pdf>], (Erişim Tarihi: 04.01.2022)

¹⁷ A.g.e, S. 2.

¹⁸ European Council, "Draft Council Conclusions on the impact of the COVID-19 pandemic on the threat posed by terrorism and violent extremism, including the impact on CT and CVE authorities and their activities", Brüksel, 12 Mayıs 2021, S. 3, [<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8633-2021-INIT/en/pdf>], (Erişim Tarihi: 04.01.2022)

- Üye devletleri çevrimiçi terör içeriğine ilişkin düzenlemeyi hızla yürürlüğe koymaya ve Komisyon ve AB internet yönlendirme birimini teknik ve operasyonel uzmanlıklarıyla destek sağlamaya davet etmek.

- Algoritmaların etkisinin ve radikalleşmeyi teşvik etmedeki rollerinin dikkati hak eden bir diğer önemli nokta olduğunun altını çizmek.

- Ortaya çıkan güvenlik risklerinin yanı sıra yeni teknolojilerden kaynaklanan fırsatlara daha fazla dikkat edilmesi gerektiğini not edin ve AB inovasyon merkezinin rolünün altını çizmek.

- Gizli bilgi alışverişi için güvenli VTC sistemleri ve kanalları geliştirmeye devam etmenin büyük öneminin altını çizmek.¹⁹

2.5 2021 Yılı AB Terörizm Durumu ve Eğilim Raporu (23 Haziran 2021)

22 Haziran 2021 tarihinde her yıl EUROPOL tarafından yayınlanan AB Terörizm Durumu ve Eğilim Raporu yayınlanmıştır. Bu rapor, 2020 yılı içerisinde Avrupa Birliği'ndeki terör saldırıları ve tutuklamalarla ilgili özellikleri, gerçekleri, rakamları ve eğilimleri özetlemektedir.

Raporda COVID-19 salgınının teröristlerin şiddet ve ayrımcılık içeren ideolojilerle AB içindeki toplum arasında kutuplaşma yaratma amaçlı

faaliyetlerinin gelişimini daha da hızlandırdığı belirtilmektedir. Bununla birlikte teröristlerin COVID-19 salgını sırasında internette geçirilen zamanın artmasıyla yeni fırsatlar bulunduğu belirtilmektedir.²⁰

Rapor, COVID dönemi terörizm durumunu dört ana başlık üzerinde durmaktadır:

- Çevrimiçi Terör propagandası
- Şiddet ve ayrımcılık içeren Terör Hareketleri
- Teröristler tarafından COVID-19'un Biyolojik Silah olarak kullanılması
- COVID-19 Karşıtı & Aşı Karşıtı Terör Hareketleri

Ancak, her ne kadar bu raporda COVID-19 salgınıyla birlikte teröristlerin yeni fırsatlar bulunduğu ve yeni sorunlar ortaya çıkardığı belirtilmesine rağmen raporda yer alan verilere bakıldığında 2020 yılında teröristlerin tutuklanma sayısının büyük oranda düştüğü belirtilmektedir. 2019 yılında 1004 terörist şüphelisi tutuklanmışken 2020 yılında 449 terörist şüphelisi tutuklanmıştır. Rapora göre teröristlerin tutuklanmasındaki düşüşün COVID-19 salgınıyla bağlantılı olduğu düşünülmektedir. Ancak rapor, bu durumun terör faaliyetlerinin azalmasından dolayı mı, pandeminin

¹⁹ A.g.e, S. 5-6.

²⁰ EUROPOL, "Terrorists attempted to take advantage of the pandemic, says Europol's new EU Terrorism Situation and Trend Report 2021", 19 Kasım 2021, [https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/terrorists-attempted-to-take-advantage-of-pandemic-says-europol-s-new-eu-terrorism-situation-and-trend-report-2021], (Erişim Tarihi: 05.01.2022)

getirdiği kısıtlamadan mı yoksa pandemi sırasında kamu makamlarının operasyonel kapasitelerindeki değişikliklerin bir sonucu mu olduğu belirsizliğini koruduğunu belirtmektedir.²¹

Raporda teröristlerin pandeminin getirdiği seyahat kısıtlaması, sokağa çıkma yasağı, mekanların geçici kapatılması gibi kısıtlamalar, muhtemelen terörist ve aşırılık yanlısı içerik ve ağların çevrimiçi tüketiminin artmasına neden olduğunu belirtilmektedir. Bununla birlikte rapor, aşırılık yanlılarının ve teröristlerin, insanlar karantina altındayken internette geçirilen zamanın artmasıyla yeni fırsatlar bulduğunu ve pandeminin, savunmasız kişileri şiddete başvurmaya teşvik etmek için kullanılan “ek bir stres faktörü” olabileceğini de belirtmektedir.²²

Avrupa İçişleri Komiseri Ylva Johansson, rapora ilişkin olarak Europol’ün AB terör durumu hakkındaki son raporun COVID pandemisinin ortaya çıktığı 2020 yılında çevrimiçi radikalleşme riskinin arttığını gösterdiğini belirtmektedir.²³

²¹ EUROPOL, “European Union Terrorism Situation and Trend report 2021”, 23 Haziran 2021, S. 6., [https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/tesat_2021_0.pdf], (Erişim Tarihi: 06.01.2022)

²² EUROPOL, “European Union Terrorism Situation and Trend report 2021”, 23 Haziran 2021, S. 9., [https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/tesat_2021_0.pdf], (Erişim Tarihi: 06.01.2022)

²³ EUROPOL, “Terrorists attempted to take

Europol İcra Direktörü Catherine De Bolle, rapora ilişkin olarak sanal alanın terörist ve aşırılık yanlısı propagandanın yayılmasını sağlamasında çok önemli bir rol oynadığını belirtmektedir. Bununla birlikte çok daha dijital hale gelen bir dünyada, çevrimiçi yayılan nefret ve şiddet ideolojilerinin yayılmasını önlemenin zorlu olacağını belirtmektedir. Çevrimiçi yayılan nefret ve şiddet ideolojilerinin yayılmasını önlemek için güçlü bir veri koruma çerçevesi içinde en son teknolojik gelişmeleri kullanarak, terörle birlikte mücadele etme şeklini daha da geliştirililebileceğini belirtilmektedir.²⁴

AB Terörizmle Mücadele Koordinatörü İlkka Salmi ise, rapora ilişkin olarak çevrimiçi terörist içerikleri önlemek için ilgili kanunun yürürlüğe gireceğini, hizmet sağlayıcıların ve sosyal platformların tespit edilen terörist içerikleri kaldırmaktan sorumlu olacağını belirtmektedir.²⁵

SONUÇ

Terör örgütleri, COVID-19 döneminde AB’yi yıldırma yönelik sosyal

advantage of the pandemic, says Europol’s new EU Terrorism Situation and Trend Report 2021”, 19 Kasım 2021, [https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/terrorists-attempted-to-take-advantage-of-pandemic-says-europol’s-new-eu-terrorism-situation-and-trend-report-2021], (Erişim Tarihi: 05.01.2022)

²⁴ A.g.e

²⁵ Pedro Sacadura, “New technology gives new tools ‘to those who want to do harm’”, warns EU’s counter-terrorism chief”, EuroNews, [https://www.euronews.com/2022/01/14/new-technology-gives-new-tools-to-those-who-want-to-do-harm-warns-eu-s-counter-terrorism-cj], (Erişim Tarihi: 08.01.2022)

medya üzerinden propagandalar, manipülasyon çalışmaları ve aşırılıkçı hareketleri destekleyici ve arttırıcı hareketlerde bulunmasıyla hem toplumu karıştırmaya hem de AB'nin COVID-19 döneminde güvenlik alanındaki mücadelesine zarar vermeye çalışmaktadır.

Elde edilen kaynaklar neticesinde COVID-19 döneminde fiziksel terör eylemlerinin azaldığı sonucuna varılmaktadır. Bununla birlikte tutuklanan teröristlerin sayısında da azalma olduğu tespit edilmiştir. Bu durumdan COVID-19'un getirdiği kitlesel salgından dolayı AB'nin getirdiği kısıtlamalarla (seyahat kısıtlaması, mekanların kapatılması, sokağa çıkma yasağı vs.) teröristlerin fiziksel eylem yapmasının da azaldığı sonucuna varılmıştır. Ancak COVID-19'un getirdiği kapanma, teröristlerin sosyal medya platformlarına yoğunlaşmasına neden olmuştur.

Bununla birlikte terör örgütleri sosyal medyaya yoğunlaşmasının yanısıra hala terör saldırılarını planlayarak AB'yi yıpratma çalışmalarına devam etmektedir. Bu bakımdan AB, COVID-19 döneminde hem sanal hem reel faaliyetler olmak üzere çok çeşitli alanda terörle mücadele etmek zorunda kalmıştır. COVID-19'un getirdiği kısıtlamalardan dolayı teröristlerin sosyal medya platformlarına yönelmesini önlemek ve teröristlerin sosyal ağ üzerinden saldırılar gerçekleştirmesini engellemek için AB, yeni politikalar ve stratejiler üretmeye ça-

lışmaktadır. Özellikle sosyal medya platformlarında teröristlerin paylaştığı içerikleri engellemenin yöntemlerinin üzerinde durmaktadır. Haziran 2022'de yürürlüğe girecek olan yasayla, AB hizmet sağlayıcılara (hizmet sağlayıcı, yer sağlayıcı ve içerik sağlayıcının tümü) terör içeriklerini kaldırma veya bir saat içinde erişimi devre dışı bırakmalarını gerektiren kaldırma emirleri verme yetkisine sahip olmalarını sağlayacaktır. Böylelikle hizmet sağlayıcıları ve sosyal medya platformlarının içerik sağlayıcıları, gördükleri terörist içerikleri kaldırmakla yükümlü olacak. Bu durum, AB güvenlik kurumlarının görev yükünü de rahatlatmış olacaktır.

Sonuç olarak AB, COVID-19 döneminde terörizmle mücadelesine reel alandan ziyade sanal alanda yoğunlaşma politikası izlemektir. Teröristlerin sosyal medya platformlarındaki yıpratıcı hareketlerini önleyerek teröristlerin sosyal medya alanında güçlenmesini önleyici politikalar ve stratejiler ortaya koymaya yoğunlaşmaktadır.

REFERANSLAR

EU Counter-Terrorism Coordinator, "Terrorism in Times of Corona: The development of the terrorist threat as a result of the Covid-19 crisis", Brüksel, 7 Mayıs 2020, S. 1-4.

European Council, "Draft Council Conclusions on the impact of the COVID-19 pandemic on the threat posed by terrorism and violent extremism,

including the impact on CT and CVE authorities and their activities”, Brüksel, 12 Mayıs 2021, S. 3, [<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8633-2021-INIT/en/pdf>], (Erişim Tarihi: 04.01.2022)

European Economic Area, [<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021R0784&from=EN>], European Council, Brüksel, 29 Nisan 2021, (Erişim Tarihi: 01.01.2022)

EUROPOL, “European Union Terrorism Situation and Trend report 2021”, 23 Haziran 2021, S. 6-9. [https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/tesat_2021_0.pdf], (Erişim Tarihi: 06.01.2022)

EUROPOL, “How COVID-19-related crime infected Europe during 2020”, 11 Kasım 2020, S. 2-20.

EUROPOL, “Terrorists attempted to take advantage of the pandemic, says Europol’s new EU Terrorism Situation and Trend Report 2021”, 19 Kasım 2021, [<https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/terrorists-attempted-to-take-advantage-of-pandemic-says-europol-s-new-eu-terrorism-situation-and-trend-report-2021>], (Erişim Tarihi: 05.01.2022)

Sacadura P. , “New technology gives new tools “to those who want to do harm”, warns EU’s counter-terrorism chief”, EuroNews, [<https://www.euronews.com/2022/01/14/new-technology-gives-new-tools-to-those-who-want-to-do-harm-warns-eu-s-counter-terrorism-c>] , (Erişim Tarihi: 08.01.2022)